

HRVATSKI LIST

izlazi svakog dan u 5 sati ujutro.

U Puli, utorak 14. svibnja 1918.

HRVATSKI LIST je izdavan u nakladnoj tiskari JOŠ.
KRMPOVIĆ u Puli trg.
Custozza 1. Uredništvo:
Silijska ulica br. 24.
Odgovorni urednik JOSIP
HAN u Puli. — Reku-
pisi se ne vraćaju. Cek.
rat. ans. pošt. šted. 26.796.

Broj 1019.

CIJENA listu: U pretplatni
za čitavu god. K 48.—,
za polugodište K 24.—,
četvrtjegodište K 12.—, mje-
sечно K 4.—, u malopro-
dati 16 fil. pojedini broj.
OGLAŠI primaju se u
opravljivača listu pre Gustava 1.

Godina IV.

Našim radnicima.

Našem se listu ne može spočitnuti, da bi bio nesklon radništvu i njegovim staveškim težnjama. Kako smo protivnici svakog tlačenja naroda bez razlike, tako smo uvijek ustali u obranu ravnopravnosti staveža, a to jest, da smo se borili za slobodštine i prava radništva. Mi se borimo za narodnu ravnopravnost, da oslobođimo radnički staleš od vječnih nacionalističkih trivenja, koja otećaju sovjarni istup radnika bez razlike narodnosti. Pitanje narodne ravnopravnosti je takodjer pitanje kruha, a to nije teško dokazati.

Jer nemamo ravnopravnosti, za što nemaš narod ni boljih radnika, a da ne govorimo o javnim zavodima, gdje naši suplemenjanici ne mogu niti uz poznavanje svih mogućih jezika, "najbolje sposobnosti i zatočenje svojih plemenitijih misli" da postignu upitnije mjesto. I kad bi socijalizam bio samo nastojanje, da se poboljša ekonomsko stanje radništva, morao bi da prima u svoj program kao temeljni postupat: ravnopravnost svih naroda. A kako socijalizam ne znači samo u ekonomskom pogledu nešto, već obuhvaća sav društveni i državni život na svijetu, upravo je čudo, kako je mogao preći preko tako, važnog pojava, kao što je nacionalni život, na dnevni red. Objasnit će ta zagonečka dandje samo u toliko, u koliko je socijalizam početkom postojao kao autonomna struja u narodno jednotinu državama, ali upravo je neshvatljivo, kako se je mogao primijeniti bez potrebne preudesbe na državu, tako šarenu u nacionalnom pogledu, kao što je Austrija. Nije radi toga nikakvo čudo, što je socijalna demokracija zaspala u trenutku, kad su narodi osjetili posljedicu tog manjka u socijalističkom programu i da je nastalo raskol među radništvo, koje su raspalo u skuplju onih, što su zamisliće, da njihova patnja izvire iz neprirođenog dijeljenja naroda u vlastajuće i vladane i onih, koje toga nijesu osjetile, jer su pri-padale narodu, koji je u nacionalnom pogledu imao sva svoja prava: u njemačku i madžarsku socijalnu demokraciju na jednoj strani i ostale socijalne demokracije na drugoj strani. Ali to ne znači, da njemački i madžarski radnici nemaju interesa na tome, da se naše nacionalno pitanje riješi u smislu ravnopravnosti. Cilj je svjetskog radništva, da preobrazi društveni red, a taj se cilj može jedino postići, budući da svi radnici bez razlike narodnosti složni u svom cilju. Složnost se postizava osvješćenjem a osvješćenje prosvjećenjem! Samo naobraženog se radnika može skloniti trajno na staleški boj. „Prosvjetom k slobodi“ vrljedi i u tom slučaju. Nacionalno je pitanje najvećim dijelom kulturno pitanje, rješenje nacijonalnog spora, izbavit će i radnike naroda iz tame neznanja i osvijestiti ih za stalešku borbu. Iz taktiličkih već je razloga naša socijalna demokracija morala da posveti najveću pažnju nacijonalnom pitanju. Bečka centrala nije to učinila i njezina je krivnja, ako slave internacionački protivnici radništva rasuilo internacionale.

Po tom općem uvodu svratimo pozornost i u Puli. Pula

je većim dijelom proletarski grad, dakle takodjer industrijski grad. Ali to nije grad slobodne industrije,

Radništvo je radi toga zaostalo; njegova je staleška svijest tek u povojima. Teške materijalne i moralne prilike moraće su izvršiti veliki pritisak na ovu masu, dok je progledala, da je njezin jedini spas u staleškoj organizaciji. Da radništvo u našem gradu ne igra one uloge, koju bi moralio da igra, tomu je uzrok, što se radnički nije pripravio za staleški boj već u mirno doba, kad su zakoni donesli još štitni građanska prava. Iz toga se može razumjeti neuspjeh.

Na drugoj strani, osvjećuje se ovo pomanjkanje organizacije na onima, koji ovdje nastupaju veleindustriju. I za njih nije ovo doba bez neprilika i oni imadu velikih i teških brigada. Dok bi u osvješćenom radništvu imali katkad doduče, jakog ali za to i otvoreno stalni protivnika, koji bi im bez oklijevanja u izvjesnom trenutku predložio svoje zahtjeve — kako to čini njemački radnik iz Njemačke — imadu radništvo, koje živi u vječitom strahu te osjeća svoju slabinu jer nije ujedinjeno u stalešku zajednicu, kočeba od jedne skrajnosti do druge, kav radnik ne koristi niti sebi niti poduzeću u kojem radi.

tzlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

12. t. mj. na veče: Dan bila je oznamenovan prilično živahnim topovskom borbotom u predjelu južno od Avre. Pješadijskih bojeva nije bilo. Sa ostale fronte nema ništa da se javi. — Zračni bojevi: Naša lovska ljetala bila su djelatna usprkos slabom vremenu. Dva su njemačka ljetala sastrije-ljena, 8 je njih teško oštećeno. Naši su ljetaci zapalili 1 njemački prvezani balon. Dne 10. i 11. t. mj. izbacile naši ljetaci za bombardovanja 7000 kg taneta na neprijateljske kolodvore, na skladišta i na taborišta, naročito kod Noyona, Chaunya, Flavyle i Mor-tela; u posljednjem su mjestu opeženi požari. — Izv. istočne vojske od 11. t. mj.: Obostrana topovska djelatnost na obali zapadno od Vardara te u odsječku Crna-Bitolj, gdje je neprijatelj žestoko opstrijeljavao talijanske položaje na visini 1050. Srpske su čete gubile neprijateljski pokušaj pot hvata proti položajima na Vetreniku. Engleski su ljetaci nabacali bombama taborišta oko Serresa i kolodvor Augista.

* Engleski Izvještaj od 11. t. mj.: Francuske su čete pomakle slično nešto unaprijed svoju liniju sjeveroistočno od Lokera te učinile nekoliko zarobljenika. Noću smo zapadno od Mervillea preveli uspjelih sunaka te smo doveli natrag nekoliko zarobljenika i 1 strojnu pušku. Našom je vratom zaustavljen potpovat, poduzet od neprijatelja istočno od Yperna. — Izvještaj iz Mezopotamije: 8. t. mj. učinili smo kod Karuka 55 zarobljenika. Istoči su dana naši ljetaci napali tursko taborište kod Fača na Tigrisu, 32 engl. milje od Fekrita. Izbačeno je mnogo bomba; na neprijateljski se je tren pucalo strojnim puškama. Jedno je tursko ljetalo sastriješeno i uništeno.

* Zračni napadaj na Kotor. Iz stana se ratne štampe javlja dne 13. t. mj.: Dne 11. t. mj. popodne napalo je 6 engleskih ljetaca bombama ratnu luku u kotorskom zaljevu, a da nijesu prouzročili gubitaka ili stvarne štete. Jedno se je ljetalo srušilo. Posada je neoštećena i zarobljena.

* Svenjemački napadaj na Austriju. Grof Renvilov pise u "Deutsche Tageszeitung" medju ostalim glede na mir između Austrije i Rumunske: Pojas, što ga odstupa Rumunjska Austro-Ugarskoj, prostire se uzduž čitave istočne granice od Turna Severina do Pruta. Šume u tom području predstavljaju vrijednost od preko 3 milijarde maraka. Tamo nalaze se takodjer bogata vrela petrolija, što imadu posebnu važnost za podiobu petrolija između Austro-Ugarske i Njemačke. Ovom je ured bom dobila Austro-Ugarska skupocjenu ratnu odštetu, koja će nositi sve više kamate. Da li se imade Njemačka, koja je najviše učinila, e se Rumunjska pobijedila, da se zadovolji samo odreknutem? Do sada nijesmo naišli na ništa, što bi bilo slično ratnoj odštetni. Izgleda, da će Austro-Ugarska vladati nad Rumunjskom; kako prevladava već njezin utjecaj, protiče već iz činjenice, da je uredila pitanje di-nastije u svom smislu, tako te su one stranke po-godjene, koje su radile za zbljenje Njemačke sa Rumunjskom.

* Bavarski kralj u njemačkom glavnom stanu. Korespondenca Hoffmann javlja iz Monakova, da je bavarski kralj dne 12. t. mj. oputovao u veliki glavni stan i na frontu. U njegovoj se pratnji nalazi ministar vanjskih poslova, pl. Dandi.

* Mesa nedostaje u nekojim savezničkim državama Njemačke. Radi toga je bio smanjen dnevni obrok mesa u Berlinu, Hamburgu, Frankobrodu i u kraljevini Bavarskoj.

* Protunjemačka agitacija u Španjolskoj. Po-sbeni dopisnik "Petit Parisien" u Španjolskoj javlja početak objavljenja njemačkog poslanika u Madridu. Ovaj agenat, Španjolski anarhista Miguel Pascuel, priznaje, da je dobio nalog, kako bi izazivao nemire, podupirao stavke te ovim vještima sprečio eventualno pristajanje Španjolske uz antantu.

IZ Rusije.

London, 7. Reuter. "Times" doznavaju iz Kristijanije sljedeće o tamošnjem sadašnjem položaju: Vijesti o padu sadašnje boljevičke su vlade posve neutemeljene. Mogu se po svoj prilici pripisati namjeri boljevička, da zauzmu umjereno stanovište. Trockij je postao pristaša sveopće vojničke obvezatnosti, kojoj bi se trebalo pokoriti i radničko i seljačko vijeće. Odbor sveopćeg kongresa sovjeta prihvatio je ove predloge, proti kojima se bori cijelokupni proletariat. Trockoga optužuju istog izdajništva, kao što u svoje vrijeme Kerenskog. Ručki su povjerenici sada prisiljeni, da se bore protiv anarhisti, kao se Kerenskijeva vlada morala tijekom srpske revolucije boriti sa makedonskim. Posebno pomirljiva je pojava, da su se činovnici Kerenskog, koji su iza pada njegove

Mi s našim sinom strane, dobro poznavajući pri-liku i pošto nijesmo aktori taktilci tajnog rovarenja i huckanja, već — ako je nužno — otvorenog i mu-ževnog istupa, upozorili smo još nečavno na pogliči, koje prijeve našem narodu, opomenuti smo ih, neka se ne daju zvadjeći od njezina provokatora, o kojima se djelomično znaće, da želi izazvati pokret, što bi dao naslućivati nekukvu „jugoslavensku propaganda“, e bi se kasnije tlim opravdale inicije protiv našeg naroda. Naše radništvo nije još ni strukovno organizovano, nema ni vodja ni društava. A za staveški boj je potrebna organizacija, kao što za rat mu-ničija. Ali organizacija daje radništvo mogućnost, da si izvođi svoja prava legalnim minkim putem, pošto predstavlja već sama po sebi sliku, s kojom treba računati i kojoj nije treba, da se svakom prilikom za-teče skrajnim sredstvima, stavkama i manifestacijama. Za tu organizaciju treba dugog, ustrajnog rada i hladnokrvnog i opreznog vodstva, koje neće ni u kojem slučju staviti na kocku ni najmanji interes radnog naroda. Za jugoslavenske je radnike kao što i za sve ostale Jugoslavene u ratnom području, potreban dvostruki oprez, dvostruki miš, da ne bude nevinih žrtava.

To smo htjeli napisati, jer mislimo, da naš narod imade povjerenja do „Hrvatskog Lista“, da bi se onako razumjelo, kako je napisano, iskreno i bez okolišanju, iz ljubavi do naroda i — kako smo i uvjereni — takodjer u njegovom interesu. Danas je doba doba ludog eksperimentiranja, danas je doba mirnog i trpeznog rada.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 13. (D. u.) Službeno se javlja: Na talijansko-gorskoj fronti bojna je djelatnost trajno živahna. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 13. (D. u.) Iz velikog se glavnog stanu službeno javlja: Zapadno bojište: U području Kemmel trajala je dalje živahnna djelatnost topništva u savezu sa mjesnim pješadijskim bojevima. U ostalim odsječcima je ista bila na veče takodjer od Albert, susbita je engleska djelomična navalna. Na mnogim mjestima fronte nastavio je neprijatelj svoje izvidničke sunke. Odbijajući ih, učinismo mnogo zarobljenika. U travnju izgublio je neprijatelj na njemačkim frontama od svojih zračnih bojnih sila 15 prvezanih balona i 271 ljetalo, od kojih je njih 122 palo za naše linije, a ostala — kako se moglo opaziti — za protivnikovim linijama. Mi smo u boju izgubili 14 prvezanih balona i 123 ljetala. Sa ostalih, bojila je ništa nova. — Ludendorff.

* Francuski Izvještaj od 11. t. mj. popodne: Tijekom noći, trajase veoma živahna topovska borba u čitavom području Grivesnes-Mailly-Reneval. Francuske čete provedeše sjeverno od Grivesnesa pot-povat, koji nam je donio 15 zarobljenika. U pojedi-nakom poduzeću u sumi Nereuil sjeverozapadno od Orwillera i Lorela stekosme zemljiste te učinismu 39 zarobljenika. Protunavala se je posve izjavila u francuskoj vatri. Francuski odjeli, provlačili su mnogim mjestima u njemačke linije, naročito jugoistočno od Montdidiera te sjeverozapadno od Thiescourtia. U odsječku Sapigneul i u Woewri učinile Francuzi zarobljenike zaplijenile materijala. Sa ostale fronte nema ništa da se javi.

vlađe ustegli boljevicima, pokornost, latili opet posla, što je mnogo pridonijelo tome, da se uspostavlja poredak. Osobito se to osjeća kod podloge hrane. Izgleda, da raste sve više antipatijs protiv Njemačke.

Amsterdam, 10. „Times“ javlja: „Lenin i Trocki saopćuju radiotelegrafskim putem, da je vrhovni zapovjednik boljevičke vojske u Ukrajini Ovčenko dao svoju ostavku, izakako su se njegove čete povukle iz Ukrajine te bile razoružane od vlađe sovjeta. Ovčenko je prema tome javno izjavio, da su operacije proti Njemačima i hajdamacima time završene. Ovoj izjavi dodavaju Lenin i Trocki, da su ovo saopćili i njemačkoj i hajdamačkoj armiji, koja napreduje i da su razoružali jedno dijeljenje sovjetskih četa iz Ukrajine, koje je prešlo ukrajinsku granicu. Ruski su parlamentarci radi toga predložili njemačkoj i hajdamačkoj armiji, neka utanače demarkacionu liniju. U slučaju, da bi se Njemiči protivili tom zahtjevu te nastavili svoj poход dalje na ruskom području proti odredbama Brest-Litovskog ugovora, oprijet će se Rusi do zadnje kapljice krvi te će naoružati sve odrasle u ugroženim pokrajinama.“

Stockholm, 7. Ovdašnje oblasti primile su iz Petrograda obavijest, da u Petrogradu vlađa počast pješavog tifusa. Veljače javilo se 430 slučajeva ove bolesti, ožujka 890 a travnja već 3000. Također u Helsingforsu konstatirano je nekoliko slučajeva pješavog tifusa. Svedske su oblasti poduzele posebne mjeru, kako bi spriječile prenašanje ove počasti u Svedsku.

Krakow, 4. „Kijevskaja Mysl“ izvješćuje o bojevima između boljevika i anarhistu u Moskvi. Do ovih je sukoba došlo radi toga, što su anarhisti sakupili u 50 skrovišta velika skladišta municije i oružja sa brdskim topovima i strojnim puškama. Boljevički su oblasti zatražile likvidaciju ovih spremišta, ističući, e bi moglo služiti proturevolucionarnim svrhama. Tijekom bojeva, što su se za tim razvili i koji su trajali čitav jedan dan, zauzeli su boljevici sva skladišta. 400 anarhisti bilo je uapšeno i otpremljeno u Kremlj. Anarhistički je list „Anarhija“ bio zabranjen. Prema kijevskom listu imade u Moskvi 60.000 anarhisti; računa se međutim i s time, da se mnogi zločinci izdavaju anarhistima, e se ih ne bi smetalo u njihovom zanatu. Najveće anarhističke organizacije, kao što „Anarhistička federacija“, „Neodiyisni anarhisti“ i „Huragan“ preselile se već pred dugo vremena sa glavnim stožerom u Moskvu.

Moskva, 12. (D. u.) P. brz. ured. Na temelju sveopće amnestije od 1. svibnja pušten je na slobodu veliki broj političkih i kriminalnih zločinaca. U Petrogradu su pušteni na slobodu prijašnji ministri iz vremena vlađe Romanova i Kerenskog, osim onih, koji su osudjeni radi veleizdaje i prevare.

Naš car kod njemačkog cara.

Beč, 13. (D. u.) Njeg. ces. i kr. apoštolsko Veličanstvo posjetilo je dne 12. t. m. njeg. Veličanstvo njemačkog cara u velikom glavnem stanu. U pratnji Njeg. Veličanstva cara nalazio se je, osim Njegove osobne pratnje, vajnski ministar grof Burlan, načelnik gen. stožera barun Arz i c. kr. poslanik u Berlincu, prinž Hohenlohe. Sa njemačke su strane prisustvovali susretu: državni kancelar grof Hertling, feldmaršal pl. Hindenburg, general Ludendorff, državni tajnik pl. Kuhlmann te carski njemački poslanik u Beču, grof Wedel. Visoki su se saveznici srađeno razgovarali i temeljito objasnili sva osnovna politička, gospodarska i vojnička pitanja, koja se tiču sadašnjeg i budućeg odnosa medju obim carevinama. Kod toga se je pokazalo posvemašnje sporazumljenje u svim ovim pitanjima te se je odlučilo, da se postojeći savez izgradi i pojača. Već su u načelu ustanovljeni pravci budućih utanačenja. Tijekom razgovora pokazalo se je, kako se još uvijek i sa obiju strana cijeni dugogodišnje savezništvo, proslavljeno i prokušano i u obrambenom ratu.

Beč, 13. (D. u.) Službeni komunik o susretu cara Karla sa njemačkim carem u velikom glavnem stanu veli medju ostalim, da je defenzivni savez između Austro-Ugarske i Njemačke bio u prvom redu uperen protiv Rusije. Rusija je međutim presta biti pogibelj za taj savez ali zato imade dvo-savez sada, da se brani proti čitavom svijetu napadača. Obrana dvosaveza mora da se prilagodi takodjer novoj situaciji i da uzme u obzir i druge mogućnosti napadaju osim onoga sa strane Rusije. Ovaj obrambeni savez imade u okviru saveza naroda, za kojim navodno teži antanta svoje opravданo mjesto. Savez naroda ima da štiti svijet od budućih ratova. Isto želi postići i dvosavez. Njegova je temeljna misao ista kao ona saveza naroda. Posve je jasno, da se kod toga morala pretresati i pitanja političke i gospodarske naravi, koja su u tjesnoj vezi sa savezom.

Gospodarski ugovor sa Rumunjskom.

Beč, 13. (D. u.) Danas je bio priopćen posebni ugovor sa Rumunjskom o gospodarskim pitanjima u vezi sa mirovnim ugovorom. Ovaj se ugovor sastoji od tri dijela. Prvi obrađuje ugovor o petroulu. Drugi dio određuje, da Rumunjska mora da prodaje Austro-Ugarskoj i Njemačkoj savišak svoje poljodjelske proizvodnje, dalje marvu, tkanine, vunu i biline od žetava 1918. i 1919. U dodatku ustanavljuju se cijene za ovu robu, koje vrijede za dobru i zdravu robu srednje vrsti. Za 7 godina iz 1919. obavezuje se Rumunjska prodati svoju robu Njemačkoj i Austro-Ugarskoj, bude li to od ovih država zahtijeno. Neće li se ove države poslužiti tijekom jedne godine ovih prava, prestaje svaka obveza sa strane Rumunjske. Za ostale poljodjelske proizvode kao što je vino i voće stvorit će se posebne ugovore; ali Rumunjska se ipak izjavlja spremnom, da će višak ovih produkata rezervirati imenovanim vlastima. Rumunjska će raditi izdati izvozne zabrane. Budu li Njemačka i Austro-Ugarska zahtjevale samo dio rumunjske proizvodnje, ostati će ova izvozna zabrana u krijeponi, doklegod neće dobaviti odnosne količine za imenovane vlasti biti osigurana ili već izvršena. Kvantum viška ustanovit će na temelju višaka od god. 1908—1913 rumunjska vlađa uz sudjelovanje zastupnika Austro-Ugarske i Njemačke. Austro-Ugarska i Njemačka nastojat će, da dobavljaju Rumunjskoj surovine i industrijalne proizvode, osobito predmete, koji su važni za poljodjelsku produkciju. Rumunjska obavezuje se, da će olakotiti izvoz ove robe svim srestvima. Za robu, dobavljenu od Rumunjske, ustanavljuju se sljedeće cijene: Za sto kilograma: pšenice ili različite 38 leja; ječma 29; zobi 29; kukuruze 29; prosa 31; pasulja 47; graha 42; lanenog sjemenja 77; zrna sunčokreta 55 leja. — Treći se dio ugovora bavi sa plovildom na Dunavu te određuje sve polakalce, koje si zajamčuju ugovornici uzajamno. Austro-ugarski brodovi i brodovi tudišnih država, koji otpremaju austro-ugarske ili njemačke tovore, uživaju pravo najveće pogodnosti. Posebni članci govore o pravu imenovanih državnih, da iznajmje u Rumunjskoj za rok od 30 godina primjerene komade podunavskog brega za gradnju skladišta i lučkih uređaja. — Ugovor stupa u krepost izmijene ratifikacije.

Iz Ukraine.

Kijev, 8. Službeni list netom srušene ukrajinske vlađe „Vistnik rady narodnih ministri ukrainjskoj republike“ saopćuje, da je ministarstvo naredilo novu teritorijalnu i upravnu podlobo Ukrajine. Broj kotara iznosi 31, od kojih svaki obuhvaća od prilične 1 milijun stanovnika.

Kijev, 12. (D. u.) Prvremenim ministar-predsjednik Lysogub primio je suradnika „Kijevskog Golosa“, te mu saopćio, da se glavni program vlađe sastoji u tom, kako bi se uspostavilo pravo zasebnog posjeda te mir i poredak u zemlji. O odnosašu spram Velike Rusije kazao je ministar-predsjednik: „Mi se nalazimo u ratnom stanju s Rusijom. Prijasnja je vlađa odasla zastupnike u Kursk, da pregovaraju o miru. Ovlim su zastupnicima oduzete punomoći. Međutim je stigla u Kijev mirnava delegacija, sa kojom vodimo rasprave o miru. Državni jezik ostaje ukrajinski. Narodno jednotno ministarstvo bila su raspушtena. Gradjanske i pokrajinske samouprave preuređuju se. U pokrajini vlađa sa malo iznimake svuda mir.“

Kijev, 12. (D. u.) U Sebastopolu našli su Njemci 6 milijuna puda ugljena. Njemci kušaju dignuti potopljeni dreadnought „Imperatrice Marija“. U Sebastopoljskoj luci našle se krstarice „Rostislav“, „Sinop“, „Almač“, „Potemkin“, „Prut“ i „Medždiye“, mnogo parobroda, manjih broda i 20 većih prevoznih brodova.

Odesa, 12. (D. u.) Polag vijesti gubernijskog zapovjedništva nestala je u tom mjesecu posvema anarkija. Manjim su slučajevima bile mjesne oblasti potpunoma dorasle. Na jednom sastanku umanskih veleposjednika stvoren bi zaključak, da se šalje odaslanstvo u Kijev, što treba da traži promijenu izbornog reda i provadjanje izbora u autonomnim zborovima.

Iz slavenskog svijeta.

Iz Slovenije. U Koruškoj je preko sto tisuća Slovenaca. Nekada, kad smo rascijepkani na deset pokrajina živjeti nepoznavajući jedan drugoga, govorito se, da koruških Slovenaca počinjeno nestaje, da propadaju, da se pod pritiskom ponjemaju. Tvrđilo se, da je ta djelo Slovenaca nezdrav i nesposoban da se odlučno opre. Očajavalo se. No koruški se Slovenski inajedamput podigao, osvijetiše se iz mrtvila, pokazaše da su zdravi i snažni. „Mir“ glasilo koruških Slovenaca, kao da se pomladio od onog doba, što je proletjela u najočajnijim danima po našim krajevima misao o narodnom jedinstvu. Sada već u nekoliko brojeva raspravlja „Mir“ pod naslovom „Jugoslavija“ o potrebi ujedinjenja svih Jugoslavena. Srastne muke, piše u posljednjem broju, trpije je za vrijeme rata slovenska inteligencija, pa takodjer i slovenski prostak! Vlada je pak sve to pokrivala. Naši zastupnici iznose na vidjelo stvari, da se čo-

vjeku kosa ježila ali vlađa nije tih najužasnijih slučeva i najgorih progona pustila da se u časopisima štampani. Covjek se začudićemo pitao: Jesmo li mi Slovenci, Hrvati i Srbi austrijski državljani ili nismo? Ta nijedna država sa svojim vlastitim državljanim ne postupa tako, nego ih brani! Za to je jugoslavenskim zastupnicima u državnom saboru uzavrela krv te su rekli: Nikada se više ne smiju za Jugoslavene vratiti tako žalostna vremena, puna nepravde, kako su bila prve tri godine rata. Ta se vremena mogu lako povratiti svaki dan, ta upravo je opet dr. Seidler po Czerninovom receptu prijetio Jugoslavima. Csamo tada se neće povratiti nikada više, postavimo li austro-ugarski Jugoslaveni samostalni, odlučeni od naroda, koji nas blaže kao sužnje. I 30. svibnja 1917. podali su na carevinskom vijeću jugoslavensku deklaraciju, koja je Nijemcima i vlađi pomješala pamet. (Tu je nekoliko redaka zaplijenjeno, valja o njemačkim sastancima i poznatim njihovim protuturskih rezolucijama) ... njihovog sastanka nije rastjerao, — do knama javne skupštine pod milim nebom zabranjuje — nego se ih prestrašila i udovoljila njihovim zahtjevima. Kakva je to pravednost u državi? A zar to da za navješte oslane? Ne! Vlada je ustupila pred njemačkim zahtjevima i Seidler je obećao, da će nastupiti proti agitacijskoj politici Jugoslavena za svibanjsku deklaraciju. Ali neće proći ni dva mjeseca, kad će nestati Seidlera sa političke površine! Još će tražiti slovenske vodje, ali uzalud! Neka ga spasavaju tada samo oni, kojima se sada bacio u naručaj. Mi pa ksmo svaki dan učitjek više osvijedočeni, da je za Jugoslaviju Jugoslavija potrebna, kao vodi riba, neće li ostati vječni sužnji tudišnjim narodima: Za naš narod vrijedi samo načelo: ili Jugoslavija, ili smrt! Trećega nema. Svaki dan novom više osvijedočeni, da će takodjer doći, i čim joj veće zapreke prave, tim će lješta i slavnija ustatit.

Domaće vijesti.

Miljeko za djecu. Sutrašnjim danom otvara društvo prijatelja djece zavod za dojenčad i za majke. Ovom će zavodu dobavljati aprovizaciona komisija miljeko. Za ostalu djecu od 1 do 2 godine dijelit će aprovizaciono povjerenstvo i dalje miljeko u svom dučanu u Premanturskoj ulici te će za njih izdavati danas, 14. t. m. i sutra, 15. t. m., kod „Obavijesnog i pritužbenog ureda“ imenovane komisije od 3 do 5 popodne nove iskaznice. Majke, koje žele imati miljeko za svoju djecu (od 1 do 2 godine), moraju prikazati ili krštenicu ili drugi koji službeni dokumenat, iz kojeg je razvidna starost djeteta. Od 15. t. m. unaprijed dijelit će se miljeko samo na temelju ovih novih iskaznica.

Dnevne vijesti.

Njemačka i Rusija. „Journal de Geneve“ prima iz Amsterdama: Iz najpozdanijeg izvora doznaće se, da su politički krugovi u Njemačkoj veoma uzbudjeni radi dogadjaja u Rusiji, koji kao na.govišta ponovni početak neprijateljstva na istočnoj fronti dođuće jeseni. Na odgovor ultimatumima, koje njemačka vlađa ne prestanato šalje ruskoj vlađi, boljevički poslanik Joffe u Berlinu dao je razumjeti njemačkom ministru vanjskih posala, da je ton njemačke vlađe, kad govori sa vladom ruskom takav, da potpomaže ne samo sve protunjemačke stranke u Rusiji, nego će konačno razljuti samu boljevičku vlađu. Joffe je izjavio njemačkom državnom tajniku za vanjske poslove Bischenu, da Rusija nije baš dotle oslabila, da mora mirno trpjeti sve uvrede sa strane Njemača. Čini se, da je Joffeova izjava proizvela dubok dojam u njemačkom ministarstvu vanjskih posala.

Mali oglašnik

KINO CRVENOG KRIŽA

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Prokletstvo zlata

kulturni film u 5 čina sa Bernd Aldor.

Početak: 2:30, 4:20 i 6:10.

Ulagne cijene za ovaj film: I. mjesto K1-60; II. mjesto 80h.

Uči se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo promjeniti raspored.

Svakojake umjetnine iz

mjedi, bakra, brona,

srebra, porculana, majolike,

kristala, karošta i

pokućstvo te starinarske

čipkarije kupuje

Dučan Pioner

Vlčki trg.

Kino „IDEAL“.

Započele su predstave veličanstvenog istorijskog remek-djela s prologom i pet čina

Caius Julius Caesar

koji je postigao svuda, gdje je bio davan, najveći uspjeh.

Radi udobnosti općinstva, koje će film posjetiti, bit će razdjeljen u dvije serije i to danas drugi dio a slijufa prvi dio.

Predstave započinju:

3:15, 4:45, 6:15 i 7:45 sat.

Ulagne cijene za ove predstave: Rezervirana mjesto K 1-60, I. mjesto K 1-40, II. mjesto K — 50.

Predstava traje sat i pol —

Rabljeno pokućstvo kupuje i prodaje tvrtka

FWP Barbač

Šišanska ulica.